

Agressions i abusos dels cossos de seguretat públics

En aquest apartat hem recollit els 45 casos treballats durant l'any 2008 a l'Oficina d'Informació i Denúncies (OID) i ens els que hem observat indicis d'actuacions arbitràries, abusos i agressions per part dels cossos de seguretat públics. Les queixes i denúncies noves d'aquests any 2008 estan dividides per ordre d'importància de la següent manera: un 45,5% al voltant d'actuacions dels agents de Mossos d'Esquadra, un 26,5% de policies locals (que corresponen un 22,7% a la Guàrdia Urbana de Barcelona i un 4,5% a policies locals d'altres municipis); un 28,2% a la Policia Nacional, un 4,5% a agressions en Centres d'internament per Estrangers, i per últim un 4,5% de casos de Guàrdia Civil.

Ja des de l'any 2006 els casos més nombrosos son els relacionats amb actuacions dels agents de MMEE, això és degut al desplegament territorial i assumpció de funcions d'aquest cos de seguretat públic a Catalunya. Aquest s'ha completat durant aquest 2008 i per tant durant aquest darrers anys hi ha hagut un augment d'incidències relacionades amb aquest cost en detriment d'incidències relacionades amb altres cossos de seguretat públics. Caldrà analitzar els propers anys l'evolució d'aquestes xifres.

El segon grup més nombrós en volum de denúncies és de la Guàrdia Urbana de Barcelona, fet que es podria explicar si es té en compte que més del 30% de denúncies que es recullen a la OID són en relació a fets ocorreguts a Barcelona.

Les denúncies d'agressions i discriminacions de cossos de seguretat públics representen un 20% del total de casos treballats des de l'OID durant l'any 2008.

Des de l'OID i davant de les denúncies que ens arriben relacionades amb aquest bloc, sempre que una persona ens relata una situació de presumpte agressió li recomanem que vagi de forma immediata a un centre mèdic per ser atès i que interposi una denúncia adjuntant l'informe mèdic. Posteriorment des de l'OID fem un anàlisi acurat del cas per mirar d'esclarir si hi ha o no una presumpte motivació o agressió racista, aclarir detalls del cas i valorar-ne la credibilitat, i en base a això assumir o no el cas. Es per això que el nombre total de denúncies i queixes relacionades amb els cossos de seguretat públics son moltes més de les que finalment s'acaben treballant des de l'OID i les recollim com a assessoraments i demandes d'informacions.

En els casos assumits en que els incidents ocorreguts son greus, i com en tot, sempre que la víctima ho vulgui, s'interposa denúncia jurídica i s'assumeix el cas per l'advocada de l'OID. Durant el 2008 el 63% dels casos d'aquest bloc s'han treballat per la via judicial.

Un cop assumit el cas, el protocol de la OID estima que, per tal de contrastar els fets i demanar una investigació interna en profunditat, el més oportú es posar-nos en contacte amb els interlocutors responsables de cada cas, ja siguin Conselleries de la Generalitat de Catalunya, Regidories dels Ajuntaments, o la Delegació del Govern a Catalunya, i amb les institucions que vetllen per la defensa dels ciutadans davant les actuacions dels funcionaris públics. En aquest cas el Síndic de Greuges o el Defensor del Pueblo segons correspongui.

En els casos on l'agressió o abús s'ha comés dins la comissaria i per tant poden haver gravacions d'imatges que ajudin a esclarir els fets ens posem en contacte de forma urgent amb els interlocutors responsables per tal que siguin intervingudes per ser analitzades i perquè seran requerides pel jutjat. Cal tenir en compte que, tot i que al interposar la denúncia ja es fa referència al tema de les imatges, els jutjats poden trigar uns dies en fer aquest requeriment i que, per exemple en el cas dels Mossos d'Esquadra aquestes imatges només es guarden 15 dies. En aquest sentit des de la Conselleria d'Interior estan treballant per ampliar aquest període de temps.

El greuge psicològic en aquests casos acostuma a ser molt important, per això si la persona ho necessita deriven el cas a organitzacions especialitzades en el suport psicològic i fem un seguiment i suport de la persona molt continuat.

Volem destacar que la majoria de víctimes d'aquesta tipologia de casos a més a més ha de patir el fet de tenir una denúncia en contra. Es habitual que les persones que han estat víctimes d'aquests tracte reben, per part dels agents, una denúncia per atemptat a l'autoritat, desobediència o desordre públic. En aquests sentit l'actuació de l'advocada de la OID es sempre demanar que s'ajuntin en un (acumulació) els dos procediments judicials. El que es contra de la persona que estem atenent i el que es en contra dels agents de policia. Però aquesta gestió no sempre es concedeix havent de fer front la persona a dos processos judicials.

Durant aquest 2008 hem mantingut una coordinació fluida amb la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya que ja es va iniciar l'any anterior, amb la resta de referents s'ha mantingut la relació dels altres anys sense avançar en la matèria.

Barcelona (Barcelonès) 2008. UN NOI ÉS VÍCTIMA D'UNA DETENCIÓ IL-LEGAL, ROBATORI I MALTRACTES PER PART D'UNS MOSSOS D'ESQUADRA.

Expedient: 97/08

Nacionalitat víctima: Senegalès

Data d'entrada: 21/10/2008

Situació del cas: Obert

Descripció dels fets:

EL Sr. Y.D. va ser detingut el dia 1 de juny del 2008 al barri del Raval de Barcelona per una patrulla dels MMEE. Al portar-lo a comissaria els mateixos agents que l'havien detingut li van robar uns diners i el van deixar marxar, posteriorment van falsificar els atestats policials per justificar la detenció i el van denunciar per tràfic de drogues. Un cop el van deixar el Sr. Y.D. va tornar a la comissaria a reclamar els seus diners, i alertats per d'aquestes presumptes irregularitats la mateixa Divisió d'assumptes Interns dels MMEE va fer una investigació que va recollir indicis suficients per que s'obris una causa als jutjats. Els agents van ingressar a presó i van sortir sota fiança. Estan pendents de judici, Fiscalia demana per als agents imputats 13 anys de presó per detenció il·legal, falsificació de document públic i apropiació indeguda.

Des d'aquests incidents, tot i la promesa de protecció de la Divisió d'assumptes Interns, el Sr. Y.D. i la seva dona relaten diversos incidents amb alguns agents dels MMEE i de la GU, a més de ser detingut en diverses ocasions per presumpte tràfic de drogues i altres causes en les que dubtem de la veritable motivació. Aquest incident i l'assetjament posterior rebut van afectar de manera molt important a la vida d'aquestes dues persones.

Seguiment:

El Sr. Y.D. es va dirigir a l'OID a finals d'octubre molt afectat per tot lo succeït i amb una sensació de total desemparament. Decidim agafar el cas i treballem en diferents línies, per una part la denúncia dels fets i per l'altre el suport personal al Sr. Y.D. Enviem una carta a la Conselleria d'interior, i ens posem en contacte amb ells per explicar els fets succeïts durant aquest període de temps i demanar una investigació al respecte. Fem també la denúncia al Síndic de Greuges. Ens reunim amb també amb la Divisió d'assumptes Interns (DAI) dels MMEE per demanar que es recuperi la protecció del Sr. Y.D. i de la seva parella.

Resolució:

La Conselleria d'interior després de fer la investigació pertinent ens informa que les detencions posteriors a l'1 de juny en principi son justificades, es a dir que hi ha indicis

de comissió d'actes il·lícits. Ens confirmen, i ho comprovem des de l'OID directament als jutjats, que la denúncia en contra del Sr. Y.D. del mateix dia 1 de juny està arxivada. La DAI es torna a posar en contacte amb el Sr. Y.D. per tal de mantenir seva protecció.

El Síndic de Greuges admet la denúncia a tràmit i demana sol·licita als responsables pertinents un informe al respecte. Al tancament d'aquesta memòria no hi ha altre novetat en aquest punt.

Pel que fa al suport personal al Sr. Y.D. l'adreçem a diferents serveis d'atenció social, de salut i d'assessorament per temes de documentació i formació. Amb el nostre seguiment, el Sr. Y.D. ve pràcticament a diari a l'OID durant els primers mesos, i el suport dels serveis on l'hem adreçat s'aconsegueix millorar notablement la seva situació personal.

Actualment seguim fent amb l'acompanyament a l'usuari i em sol·licitat, en nom del Sr. Y.D. personar-nos com a acusació particular en el judici en contra dels agents de MMEE.

Barcelona (Barcelonés) 2008. UN ALTRE CAS DE MALTRACTES POLICIALS DURANT UNA DETENCIÓ.

Expedient: 40/08

Nacionalitat víctima: Marroquí

Data d'entrada: 10/4/08

Situació del cas: Obert

Descripció dels fets:

La matinada del dia 7 d'abril de 2008 el Sr. Y.F. es trobava a prop de casa seva, a la Rambla del Raval de Barcelona, quan va veure un grup de persones que estaven llençant llaunes de cervesa a una persona impedit el pas cap a casa seva. En aquest moment passaven uns agents dels Mossos d'Esquadra i els va sol·licitar ajuda per a poder entrar al seu edifici. Segons relata el Sr. Y.F. els agents se li van acostar, i sense cap diàleg previ, l'haurien tirat al terra tot dient-li que es quedés callat. En aquest moment l'haurien emmanillat i ficat al cotxe. En aquest punt, la versió del Sr. Y.F. és realment molt greu. Els agents l'haurien dut fins a Montjuïc després de donar diverses voltes per la zona i haurien estacionat en un lloc fosc. Allà el van fer baixar del cotxe i el van tirar al terra. El Sr. Y.F. relata que li van posar les manilles i que un dels agents li hauria dit que si no es quedava callat el matarien. Així el Sr. Y. F. explica

que en aquest moment va veure com un dels agents es descordava el cinturó i l'amenaçava de violar-lo per tal que no mirés mai més als agents a la cara. El Sr. Y.F. manifesta que en aquest moment va sentir molta por i va començar a forcejar, arribant a mossegar a un dels policies que el mantenia reduït al terra. Tot seguit l'haurien retornat al cotxe i conduït a la Comissaria de Nou de la Rambla (Ciutat Vella). Durant l'interrogatori, el Sr.Y.F. va mostrar les marques que tenia als canells producte de les manilles que li van fer perdre la sensibilitat a les mans durant varies hores i que quan es trobava a la comissaria els policies van començar a insultar-lo, dient-li "moro de mierda", "terrorista", "asesino" entre d'altres. Ell reconeix que degut a l'estrès i al pànic també va començar a insultar-los dient-los "raza podrida" i parlant de Bin Laden. A partir d'aquest moment hauria estat anomenat Bin Laden per part dels agents, fins i tot així consta a l'informe mèdic emès per l'Hospital. Després 4 o 5 policies haurien entrat al calabós. Relata que van començar a pegar-li a les cames i també al cap. En aquest moment li haurien posat unes bandes de plàstic sobre els canells, ajustant-li encara més les manilles. Indica que en aquest punt li van posar un casc de moto, mentre ell demanava socors. Llavors l'haurien immobilitzat i l'haurien colpejat el cap amb el terra diverses vegades. Després l'haurien deixat un parell d'hores amb les manilles molt fortes. Posteriorment el van portar a l'Hospital, on l'haurien fet baixar descalç, encara emmanillat i amb el casc de moto. Allà va demanar reiterades vegades que li traguessin el casc, fet que no es va produir. Manifesta també que repetidament demanava aigua i que li posessin les sabates, i que no li van fer cap cas. Després l'haurien acompanyat a la Comissaria de les Corts, on va poder tranquil·litzar-se ja que li van treure el casc i li van donar una mica de menjar. Durant les gairebé 48h que va romandre en aquesta Comissaria, no li van permetre trucar a cap familiar. El dia dimecres 9 d'abril l'haurien conduït davant el Jutge, qui li va prendre declaració amb un intèrpret i finalment el va informar dels delictes de lesions contra els agents que se l'imputava. Després de la seva declaració hauria estat posat en llibertat. La policia s'hauria quedat amb la seva cartera i els seus documents d'identitat del Marroc. Amb data 11 d'abril de 2008. El Sr Y.F. va presentar denúncia davant el Jutjat d'Instrucció 21 de Barcelona, on es tramita el procés que se li imputa.

Seguiment:

Des de l'OID enviem notificació a la Conselleria d'Interior, a la Comissaria de Nou de la Rambla i al Síndic de Greuges i presentem denúncia immediatament, on demanem que es sol·licitin que es requereixin les gravacions de la Comissaria de Nou de la Rambla. Així mateix, demanem l'acumulació dels dos processos judicials.

Enviem una queixa a l'Hospital del Mar pel fet que en el informe mèdic el Sr. Y.F. consta com si es digués Bin Laden.

L'usuari està molt afectat pels fets ocorreguts i el derivem centre Exil on li poden oferir atenció psicològica.

Resolució:

Rebem la resposta del Síndic que ens comunica que refuta la queixa ja que hi ha un procés judicial en tràmit.

Ens arriba informació del jutjat que ens comunica que no s'han aconseguit les imatges ja que, segons els informa la Direcció General de Policia el sistema informàtic només té capacitat per emmagatzemar les imatges durant 15 dies i el requeriment judicial es posterior. Ens posem en contacte contactem amb la Conselleria d'Interior per demanar explicacions sobre aquest fet, ens confirmen que és així però que estan treballant per ampliar aquest període de tems.

L'hospital del Mar ens respon a la queixa informant-nos que van fer constar aquest nom perquè així és com els agents de policia van dir que es deia el pacient i demanen disculpes pel malestar que això hagi pogut ocasionar al Sr. Y.F.

El procediment judicial resta pendent de que es resolgui l'acumulació dels dos processos.

Barcelona (Barcelona) 2008. TRACTE DISCRIMINATORI VERS PER PART DE LA POLICIA NACIONAL

Expedient: 55/08

Nacionalitat víctima: Equatoriana

Data d'entrada: 21/5/08

Situació del cas: Tancat

Descripció dels fets:

El dia 14 de maig al voltant de les 9.30 del matí la Sra. N.C. es va adreçar a la comissaria de la Policia Nacional del carrer Balmes de Barcelona per tal de renovar el seu NIE; va entrar va agafar el seu número de torn i va sortir al carrer sense problemes. Quan va tornar a entrar es va dirigir a al policia uniformat que hi havia a l'entrada per fer-li una pregunta i aquest li va prendre el número que portava i el va arrugar acusant-la de que, segons ell, de que el número de torn no era seu si no d'una

noia que va sortir amb ella. En aquest moment la Sra. N.C. li va dir que estava abusant de la seva autoritat i aquest va respondre “te voy a llevar al calabozo, chula, te vas a arrepentir de haber venido a Espanya”. En aquest moment van començar a increpar-se mutuament fins que el policia la va dur a una sala, li va demanar la seva documentació i va seguir amenaçant-la. Després va arribar un segon policia que també la va amenaçar. Finalment, van retornar la seva documentació i va poder marxar.

Seguiment:

Des de l'OID assumim el cas però com la Sra. N.C. tot i que recordava l'aspecte físic d'aquests agents no tenia els números d'identificació i tenia molta por de denunciar-los per possibles represàlies vam optar per la via administrativa.

Fem una denúncia al Defensor del Pueblo, y enviem un escrit demanar aclarir el fets a la Comissaria de Policia Nacional del carrer Balmes i a la Subdelegació del Govern.

Resolució:

Arriba la resposta de la Subdelegació del Govern donant una versió dels fets que contraria a la de la Sra. N.C.

El Defensor del Pueblo admet la denúncia a tràmit i demana a les institució implicada que esclareixi els fets. Finalment el Defensor del Pueblo ens comunica que finalitzen les seves actuacions en relació a la queixa ja que, després d'haver indagat sobre el cas i haver trobat dos versions contradictòries, no tenen més elements per continuar amb la investigació.

Davant del tancament de la queixa presentada per part del Defensor del Pueblo i de la Subdelegació del Govern es decideix que des de l'Oficina de Denúncies no es poden obrir més vies de resolució, per tant, després d'haver parlat amb la Sra. N.C. i haver-li explicat tot el procés i els resultats, tanquem el cas.

Barcelona (Barcelonès) 2008. AGRESSIÓ EN EL MARC D'UNA DETENCIÓ AL RAVAL PER PART DE LA GUÀRDIA URBANA

Expedient: 80/08

Nacionalitat víctima: Marroqui

Data d'entrada: 31/7/08

Situació del cas: Obert

Descripció dels fets:

El Sr. M.E. estava passejant al carrer Hospital de Barcelona el dia 27 de juliol al voltant de les 15.30 de la tarda i tres agents de paisà de la Guàrdia Urbana de Barcelona, que no es van identificar en cap moment, el van parar demanant-li la motxilla per registrar-la. Aquests van agafar els diners i el mòbil que portava i el Sr. M.E. els va demanar que li tornessin i va intentar agafar-lo ja que pensava que no li voldrien tornar. A les hores els agents van començar pegar al Sr. M.E. amb les defenses fent-lo caure a terra. A les hores va arribar un cotxe de la Guàrdia Urbana, el van emmanillar i el van portar detingut a la comissaria de les Rambles de Barcelona. El Sr. M.E. explica que en arribar i sortir del cotxe el van començar a agredir de nou, mentre els altres agents miraven. Una hora després el van deixar anar i no li van retornar la cartera i el mòbil.

Seguiment:

Des de l'OID agafem el cas i presentem una denúncia als jutjats sobre els fets el dia 1 d'agost, adjuntant l'informa mèdic, les fotos de les lesions, i demanant es sol·licitin les imatges a la comissaria per si poden ser una prova pel cas. Portem en mà una carta al Cap de la Comissaria de les Rambles demanant que guardin les imatges ja que seran requerides pel Jutge. Fem també una denúncia al Síndic de Greuges i escrivim a la Regidoria de Prevenció i Seguretat de l'ajuntament de Barcelona i al Responsable Jurídic de la Guàrdia Urbana demanant explicacions sobre els fets ocorreguts.

Resolució:

S'obre un procés judicial contra els policies per presumpte delictes contra la integritat moral, lesions i robatori amb violència. A mitjans del mes d'agost el jutjat requereix a la Guàrdia Urbana les imatges i aquesta contesta que per un problema tècnic les imatges de la càmera situada al lloc dels fets en aquella franja horària no es poden recuperar. En el marc del mateix procés judicial el Sr. M.E. és visitat pel forense, presta declaració i també els agents de policia implicats. El procés judicial segueix obert en fase d'instrucció.

El Síndic de Greuges ens respon que accepten el cas a tràmit i que demanaran un informe sobre els fets a l'Ajuntament de Barcelona.

Des de l'Ajuntament de Barcelona ens responen que, havent-hi un procés judicial obert no ens poden aportar més informació.

Barcelona (Barcelonès) 2008. AGRESSIÓ A UN INTERN DEL CIE DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA PER PART DELS FUNCIONARIS.

Expedient: 99/08

Nacionalitat víctima: Boliviano

Data d'entrada: 31/10/08

Situació del cas: Obert

Descripció dels fets:

El dia 9 d'octubre de 2008 el Sr. G.M. va ser detingut en un control de documentació realitzat per la Policia Nacional al Metro de Barcelona, el dia 10 d'Octubre va ingressar al CIE de Zona Franca.

La seva dona el visitava a diari al centre i aquest sempre es queixava del tracte denigrant que reben contínuament per part dels funcionaris del Centre d'Internament.

El dia 17 d'Octubre sobre les 13.30 hores, el Sr. G. M. fart del tracte degradant rebut es va queixar i va dir que els tractaven com a gossos. Com a conseqüència els funcionaris li van propinar una pallissa. La doctora del centre el va atendre i tot i que va observa que necessitava sutura en algunes ferides i ella no podia fer-les no el van traslladar a cap centre mèdic per ser ates correctament. El mateix dia la dona del Sr. G.M. va visitar al seu marit i el va trobar amb totes les ferides i va poder fer fotos de les lesions.

El mateix dia 17 d'octubre a última hora de la tarda el Director del Centre es va dirigir al Sr. G.M. per comunicar-li que estava en el seu dret de denunciar els fets però que fes el que fes seria deportat perquè ja tenia vol assignat pel dia 5 de novembre.

Que el dia 19 d'octubre els funcionaris del CIE del mateix torn van donar una pallissa a un intern bosnià. Com a protesta per aquests fets i per les pallisses rebudes aquella nit tots els interns del centre van fer vaga de fam no presentant-se al sopar.

La dona del Sr. G.M. va interposar denúncia sobre els fets al jutjat de Barcelona.

Seguiment:

Des de l'OID decidim agafar el cas i presentem denúncia al Defensor del Pueblo i fem un escrit demanant que s'esclareixin els fets a la Delegació del Govern a Catalunya.

El Sr. G.M. va ser deportat efectivament el dia 5 de novembre.

Resolució:

A data de tancament del cas no hem rebut resposta de cap d'aquestes institucions.

El tema judicial probablement es tancarà per no poder-se practicar la instrucció correctament per que la víctima està deportada i no pot tornar al país.

Estadístiques del bloc: Agressions i discriminacions dels cossos de seguretat públics

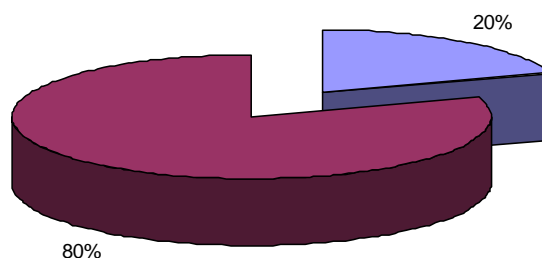
Volum de casos

Noves denúncies rebudes el 2008	22
--	-----------

Total casos treballats durant el 2008*	45
Expedients oberts durant el 2007	13
Expedients oberts durant el 2006	7
Expedients oberts durant el 2005	3

* Casos nous del 2008 més casos d'altres anys

Percentatge de casos respecte el total

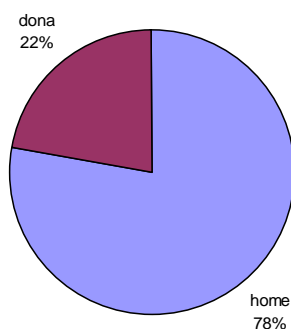
Característiques dels incidents dels 22 casos nous del 2008

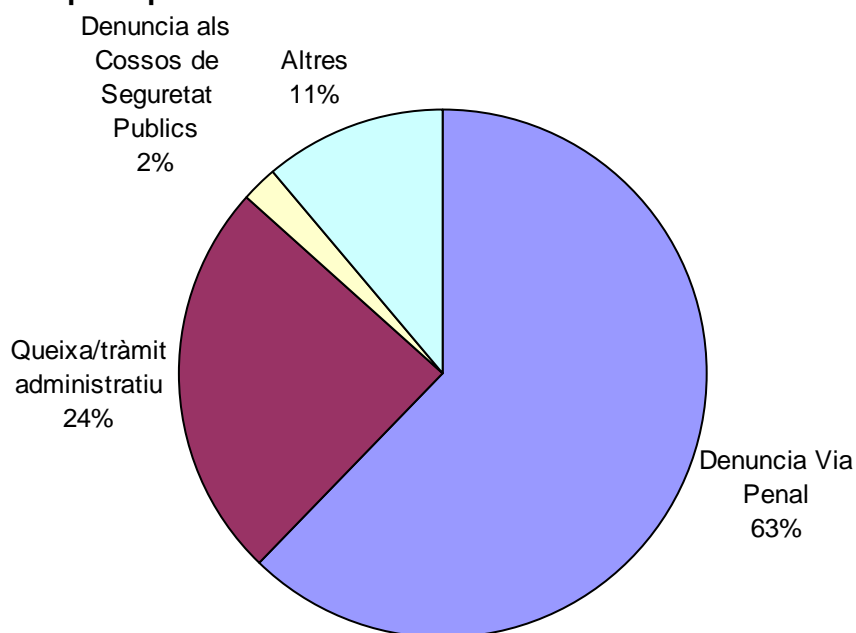
Cossos policials implicats en les noves denúncies del 2008

Mossos d'esquadra	45,5%
Polícia Nacional	18,2%
Guàrdia Urbana de Barcelona	22,7%
CIE i Centres Penitenciaris	4,5%
Guàrdia Civil	4,5%
Polícia Local de Malgrat de Mar	4,5%

Dels 22 nous casos del 2008 d'aquest bloc en un 55% s'han produït agressions físiques, en la resta la discriminació ha estat en forma d'insults, amenaces o vexacions.

Gènere de les persones denunciants de tots els casos del bloc

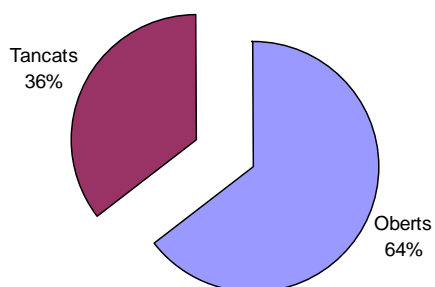

Detalls sobre la gestió dels 45 casos treballats durant el 2008**Element principal de la resolució del cas**

% de casos del bloc amb procediment penal	63%
--	------------

Estat d'aquests procediments penals

Sentència absolutòria per l'usuari de l'OID	3,6%
Sentència absolutòria per l'altre part	7,1%
Sentència condemnatòria per l'usuari de l'OID	
Sentència condemnatòria per l'altre part	10,7%
Sentència absolutòria per l'altre part recurs d'apel·lació	7,1%
Condemna de l'usuari de l'OID pendent de recurs d'apel·lació	
Condemna de l'altre part pendent del recurs d'apel·lació	
Absolució de l'altre part pendent de recurs d'apel·lació	
Pendent de sentència	7,1%
Pendent d'assenyalament de judici/instrucció	53,6%
Mediació Penal en tràmit	
Acord de Mediació Penal	
Arxivat	10,7%

Estat dels casos**Valoració de la resolució dels casos tancats durant el 2008**